

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту експертної групи

Відповідно до пункту 17 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 № 686, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 4 липня 2024 року за № 1013/42358, ознайомившись із звітом експертної групи

Назва ЗВО	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62979
Назва ОП	Музичне мистецтво
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

Відповідь на зауваження експертної групи подаємо у вкладеному файлі.

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповіді на зауваження EG_(MM).pdf</i>	TZbEI+2MuagiZhgzEGJXkUa9RGqNSdUocM3W/Z FX2U=

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ

Дата підпису: 20.05.2026 р.

**Відповідь на звіт експертної групи
з акредитації освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво»
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка**

Керівництво Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, науково-педагогічні працівники та гарант освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» висловлюють подяку за фахову експертизу освітньої програми та рекомендації експертної групи. Звіт експертної групи уважно вивчено та проаналізовано. Загалом погоджуємось із висновками експертної групи, однак маємо пояснення щодо окремих висловлених зауважень і рекомендацій за відповідними критеріями.

Критерій	Недоліки та рекомендації	Відповідь ЗВО
2	<p>Недоліки 1. у індивідуальному плані Слюсаренко Г. у ВК «Прикладне музикознавство» вказані модулі з блоку «Теорія та історія музичного мистецтва»;</p> <p>2. часткова відповідність змісту ОК4 досягненню ПРН8 та ПРН 14, в частині сфери музичного мистецтва;</p> <p>3. формальна структура звіту науково-викладацької практики, що не розкриває якісні характеристики проведення та аналізу занять аспірантами, виконання наукової складової.</p> <p>Рекомендації 1. відділу аспірантури у короткий термін усунути невідповідність модулів ВК, обраного аспіранткою Слюсаренко Г. у індивідуальному навчальному плані;</p> <p>2. викладачам ОК 4 «Педагогіка і психологія вищої школи» до наступного навчального року розширити зміст ОК, зокрема, модуля Технології викладання у вищій школі методичними підходами та технологіями викладання музичних дисциплін, що сприятиме формуванню розуміння музичних концепцій,</p>	<p>2.1. Аспірантка усунула технічний недолік.</p> <p>2.2. У робочій програмі навчальної дисципліни (даже - РПНД) «Педагогіка і психологія вищої школи», зокрема змістовому модулі «Технології викладання у вищій школі» передбачені завдання, орієнтовані на врахування галузевої специфіки підготовки здобувачів, зокрема відповідно до їхнього фаху та майбутньої професійної діяльності. Так, здобувачі розробляють фрагменти занять, досліджують інноваційні технології навчання, формують тематику навчальних проєктів та добирають освітні інновації саме у межах обраної спеціальності та ОНП, що забезпечує можливість інтеграції методичних підходів і технологій викладання музичних дисциплін. Наприклад, в ЕНК ОК4, Змістовий модуль III. Технології викладання у вищій школі: Практичне заняття №3.3.</p> <p>1. Розробіть фрагмент заняття (відповідно до Вашого фаху та на основі Вашого вільного вибору курсу та теми) із застосуванням технологій навчання на основі активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти (документ: план-конспект заняття).</p> <p>2. Публічно презентуйте ідеї вашої розробки (під час заняття, колегам по</p>

	<p>здатностей до використання музично-освітніх технологій, досягненню ПРН 8,14;</p> <p>3. керівникам наукововикладацької практики до наступного навчального року розшири вимоги до звітної документації, доповнити методичними матеріалами, що дасть можливість якісної оцінки її результатів.</p>	<p>групі) (презентація до 10 слайдів).</p> <p>Практичне заняття №3.4.</p> <p>1 Дослідіть інноваційну технологію навчання у вищій школі (за вибором здобувача освіти, відповідно до Вашого фаху).</p> <p>2. Презентуйте результати дослідження публічно колегам (на занятті).</p> <p>3. Результати дослідження представте у вигляді проєкту-презентації.</p> <p>Самостійна робота №3.1.</p> <p>Завдання: Впорядкувати список наукових джерел про освітні інновації, дотичні до сфери наукових інтересів здобувача освіти (не менше 10 джерел, укр. та англ. мовами, за останні 5 років).</p> <p>Зробити рецензію на 1 (одне) наукове джерело (не менше 200 слів).</p> <p>Самостійна робота №3.4.</p> <p>Завдання: Запропонуйте теми навчальних проєктів в межах вашої галузі знань для гіпотетично можливої навчальної дисципліни, яку ви можете викладати (не менше 5 тем, з обґрунтуванням доцільності).</p> <p>З огляду на рекомендацію ЕГ, під час подальшого оновлення навчально-методичного забезпечення ОК4 буде посилено акцент на прикладах і кейсах, пов'язаних із методикою викладання дисциплін у сфері музичного мистецтва, що сприятиме більш виразному забезпеченню досягнення ПРН8 та ПРН14.</p> <p>2.3. Відповідно до програми Науково-викладацької практики https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh-metod_materialy/025/025_NV_praktyka.pdf структура звіту про її проходження розкриває зміст відповідно до 4-х етапів:</p> <p>Етап 1 - Установча конференція у форматі засідання кафедри з наукововикладацької практики (отримання завдань, рекомендацій та форми звітності).</p> <p>Етап 2. Наукова практика.</p> <p>1) Опрацювання джерелознавчої бази та підготовка матеріалів для наукової статті.</p>
--	--	---

		<p>2) Подання статті до друку. 3) Підготовка доповіді та участь у конференції. Етап 3. Викладацька практика. 1) Відвідування лекцій, семінарських/ практичних занять викладачів 2) Планування, викладання та аналіз результатів власної професійної діяльності (проведення лекційних занять, семінарських занять, розробка завдань для самостійної роботи студентів). Етап 4. Підбиття підсумків практики. 1) Підготовка та подання звіту про проходження практики. 2) Обговорення проведення навчальних занять з викладачами випускової кафедри, презентація результатів практики на кафедрі-базі практики. Передбачена структура звіту дозволяє структуровано та чітко представити виконані види діяльності за етапами практики. Звітна ж конференція дозволяє детально обговорити результати пройденої практики, при тому не переобтяжуючи звітну форму. Під час подальшого оновлення навчально-методичного забезпечення буде розглянуто можливість уточнення окремих структурних елементів звітної документації з урахуванням рекомендацій ЕГ та принципів академічної свободи.</p>
3	<p>Недоліки 1. практика застосування процедур визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти, в межах ОНП представлена обмежено; 2. відсутня практика академічної мобільності аспірантів ОНП. Рекомендації 1. гаранту ОНП протягом наступного навчального року активізувати практику застосування механізмів визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти, та</p>	<p>3.1. В Університеті Грінченка сформовано систему інформування здобувачів про можливості перезарахування результатів навчання, отриманих в неформальній та інформальній освіті та під час міжнародної академічної мобільності. Інформування здійснює Докторська школа та випускові кафедри. Здобувачі добре обізнані щодо змісту Положення про організацію освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка в частині Порядку визнання та перезарахування результатів навчання в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка. Інформація про можливості перезарахування розміщена у відкритому доступі на сайті Університету: у реєстрі нормативної бази - https://kubg.edu.ua/resursi/normatyvni-dokumenty/reiestr-normatyvnoi-bazy-</p>

	<p>посилити інформування здобувачів щодо відповідних можливостей.</p> <p>2. міжнародному відділу ЗВО спільно з гарантом ОНП (протягом 1–2 років) визначити та запропонувати програми академічної мобільності для аспірантів даної ОНП.</p>	<p>metropolitan-university.html. Дійсно, за час реалізації ОНП здобувачі не звертались із заявами щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно до процедури описаної у згаданому положенні), що пов'язуємо з високою вмотивованістю здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня до здобуття неформальної та інформальної освіти.</p> <p>3.2. Пропозиції щодо участі аспірантів у програмах академічної мобільності активно пропонує НДІ інтернаціоналізації вищої освіти, оприлюднюючи відповідну інформацію на вебсайті Університету. Відповідну розсилку здійснює і докторська школа. Водночас зауважимо, що реалізація освітньої програми відбувається в умовах суттєвих зовнішніх викликів, зокрема карантинних обмежень, пов'язаних із пандемією COVID-19, а також в умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну, що об'єктивно ускладнило традиційні форми академічної мобільності, міжнародного співробітництва та участі здобувачів у міжнародних освітніх і мистецьких проєктах. Рекомендації експертної групи прийнято до уваги.</p>
4	<p>Недоліки 1. В обов'язковому блоці ОНП загальнонаукова та науково-педагогічна складова представлена більшою мірою порівняно з вузькофаховими музикознавчими освітніми компонентами.</p> <p>В ОК “Аналітичний дискурс із теорії та історії музичного мистецтва” дослідницькі та практикоорієнтовані форми роботи, а також дослідницька складова наукововикладацької практики представлені меншою мірою порівняно з традиційними формами письмових завдань реферативного типу та викладацькою складовою практичної підготовки.</p>	<p>4.1. Підготовка докторів філософії за ОНП «Музичне мистецтво» спрямована на формування науковця та викладача закладу вищої освіти, компетентного в аспекті філософії науки, методології досліджень, стратегій наукових досліджень, академічної доброчесності, наукової комунікації іноземною та українською мовами та ін., що складає обґрунтовану і логічно представлену в основному блоці теоретичну базу для здійснення власних наукових досліджень. Музикознавчі компоненти викладаються в основній частині - блоці обов'язкових ОК (ОК5 “Розвиток наукової галузі”, 9 кр., що включає змістові модулі “Історичне та теоретичне музикознавство”, “Музична культурологія”, “Методологія сучасного музикознавства” та “Актуальні проблеми музичної педагогіки”; ОК6 “Науково-дослідна інфраструктура в галузі”, 4 кр., що</p>

Рекомендації 1. Гаранту ОНП та робочій групі під час оновлення ОНП протягом 2026/2027 н.р. розглянути можливість посилення вузькофахової музикознавчої складової в межах обов'язкових освітніх компонентів.

2. Науково-педагогічним працівникам, залученим до реалізації ОНП, під час оновлення силабусів, РПНД і програм практики протягом 2026/2027 н.р. розширити використання дослідницьких і практикоорієнтованих форм роботи, сучасних дослідницьких методів, цифрових ресурсів та посилити дослідницьку складову науково-викладацької практики.

включає модулі “Джерелознавча база дослідження” та “Робота над науковими текстами”) та у вибірковій частині, що дозволяє аспірантам обрати навчальні дисципліни, максимально релевантні предмету власного наукового інтересу. Окрім того, до блоку обов'язкових компонентів включено ОК “Науково-викладацька практика”, 6 кр., покликаний поглибити і розширити комплекс професійних компетентностей аспірантів, необхідних для майбутньої самостійної науково-педагогічної діяльності.

4.2. Письмові форми реферативного типу доповнюють дослідницькі та практико-орієнтовані форми роботи за ОК і є додатковими формами самостійної роботи здобувачів (наприклад, ОК «Аналітичний дискурс з прикладного музикознавства»). Реферативні завдання в межах самостійної роботи аспірантів розглядаються як складова формування загальних і фахових компетентностей дослідника, зокрема здатності до пошуку, критичного аналізу, інтерпретації та узагальнення наукової інформації. Їх виконання сприяє розвитку навичок академічного письма, опрацювання сучасного наукового дискурсу та підготовки до здійснення власного наукового дослідження.

Стосовно дослідницької складової «Науково-викладацької практики» зазначимо, що вона відбувається з урахуванням двох складових: викладацької і наукової (дослідницької). В РПНД зазначено, що практика складається з кількох етапів:

- наукової практики (88 год.), що включає опрацювання джерелознавчої бази та підготовку матеріалів для наукової статті, подання статті до друку та підготовку доповіді та участь у конференції;
- викладацької практики (78 год.), що включає відвідування занять викладачів, планування, викладання та аналіз результатів власної професійної діяльності).

Співвідношення годин та поставлені завдання дозволяють аспірантам досягти передбачених ОНП результатів навчання та оволодіти

		<p>відповідними компетентностями. Обговорення на звітній конференції підтверджують схвалення здобувачами змісту означеної практики, зокрема її дослідницької складової.</p> <p>Щодо розширення використання дослідницьких і практикоорієнтованих форм роботи, сучасних дослідницьких методів, цифрових ресурсів, дана пропозиція буде врахована у подальшій діяльності.</p>
8	<p>Недоліки</p> <p>1. ЕГ зауважує часткове невиконання рекомендації попередньої експертизи 2021 року щодо урізноманітнення методів самостійної роботи та уникнення написання рефератів. Аналіз робочих програм та зустрічі зі стейкхолдерами підтверджують, що підготовка рефератів і досі залишається поширеним видом навчальної діяльності здобувачів. Підготовка реферату передбачена до кожної теми в ОК «Стратегії наукових досліджень: Інтернаціоналізація науки», а також для 18 тем самостійної роботи у ВК «Аналітичний дискурс із прикладного музикознавства».</p> <p>2. Відсутність у вільному (публічному) доступі звітів проректора з наукової роботи та міжнародної діяльності, які містять агреговані результати щорічних опитувань аспірантів Докторською школою, що частково знижує рівень прозорості процедур внутрішнього забезпечення якості.</p> <p>3. Незважаючи на функціонування програми з 2016 року, практика відстеження кар'єрного шляху фокусується переважно на нещодавніх випускниках (2023-2025 рр.). Це свідчить про фрагментарність бази даних та відсутність системного моніторингу</p>	<p>8.1. Вважаємо, що письмові форми реферативного типу формують аналітичні компетентності. Більш повна відповідь наведена в п. 4.2. Водночас ми врахуємо зауваження та в подальшому ще урізноманітнимо методи для самостійної роботи.</p> <p>8.2. Звіт проректора з наукової роботи та міжнародної діяльності щорічно презентується на засіданнях Вченої ради Університету, поширюється серед членів Вченої ради, розсилається деканам факультетів та заступникам з наукової роботи та міжнародної діяльності для обговорення та врахування у подальшій роботі.</p> <p>Ключові аспекти включено до звіту ректора, який оприлюднюється на вебсайті Університету.</p> <p>8.3. За ОНП “Музичне мистецтво” перший захист відбувся 17.11.2023. За період з травня по серпень 2025 р. захистилось ще 2 аспірантів. Відтак, 3 випускники - це вичерпний список за цією ОНП на сьогодні. Проте, наукові керівники підтримують спілкування і зі здобувачами ступеня доктора філософії, які опановували програму, але не захистились.</p>

довгострокових професійних траєкторій випускників усіх попередніх років.

Рекомендації 1. З метою остаточного виконання зауважень попередньої акредитації, гаранту ОНП та викладачам до 1 вересня 2026 року переглянути та оновити робочі програми навчальних дисциплін (насамперед ОК «Стратегії наукових досліджень: Інтернаціоналізація науки» та ВК «Аналітичний дискурс із прикладного музикознавства»), замінивши написання рефератів із переліку завдань для самостійної роботи та замінивши їх на дослідницькі, проблемнопошукові чи аналітичні види діяльності (есе, огляди, кейси).

2. З метою підвищення прозорості процедур внутрішнього забезпечення якості освіти, рекомендуємо керівництву Докторської школи спільно з гарантом ОНП до початку наступного навчального року забезпечити оприлюднення агрегованих результатів щорічних опитувань здобувачів на відповідній сторінці офіційного вебсайту КСУБГ (наприклад, у вигляді аналітичних довідок). Або забезпечити деталізоване відображення цих результатів у щорічних публічних звітах декана факультету/ректора Університету.

3. Рекомендуємо випусковій кафедрі до початку наступного навчального року актуалізувати базу даних випускників за всі роки функціонування ОНП та запровадити дієвий механізм їх регулярного (наприклад, раз на один-два роки) анкетування для комплексного аналізу динаміки кар'єрного зростання.

<p>9</p>	<p>Недоліки Виявлено зону для вдосконалення в адмініструванні вебсторінки ОНП. На сайті своєчасно не було оприлюднено актуальний проєкт змін до ОНП на 2026 рік для загального обговорення, однак це не вважається суттєвим недоліком, оскільки комунікація із стейкхолдерами відбувалася шляхом безпосередньої комунікації засобами електронного листування, що було підтверджено на зустрічах. Суттєвих недоліків за цим критерієм Експертною групою не виявлено.</p> <p>Рекомендації З метою дотримання принципу публічності та залучення ширшого кола громадськості до обговорення (відповідно до підкритерію 9.2), гаранту ОНП та керівництву Докторської школи рекомендується своєчасно оновлювати інформацію на вебсторінці програми: забезпечувати оприлюднення актуальних проєктів змін до ОНП не пізніше ніж за місяць до їх затвердження, використовуючи сайт як основний майданчик паралельно з адресною розсилкою стейкхолдерам.</p>	<p>9.1. Відповідно до Положення про освітні програми Київського столичного університету імені Бориса Грінченка щорічний перегляд змісту ОП з урахуванням пропозицій усіх стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, позитивного досвіду реалізації аналогічних вітчизняних та іноземних ОП заплановано на кінець навчального року, з метою врахування і результатів акредитаційної експертизи.</p> <p>Всі проєкти змін до ОП оприлюднюються не пізніше ніж за місяць до їх затвердження.</p>
<p>10</p>	<p>Недоліки 1. зміст ОК 4, що забезпечує підготовку аспірантів до викладацької діяльності зі спеціальності Музичне мистецтво, не розглядає тем, які розкривають особливості методики викладання музичних дисциплін у ЗВО, та частково забезпечує ПРН 8 та ПРН 14;</p> <p>2. прослідковується часткова дотичність публікацій наукових керівників до тематики досліджень аспірантів;</p> <p>3. відсутня практика участі аспірантів у міжнародних науково-дослідницьких проєктах</p>	<p>10.1. Відповідь надано у Критерії 2.</p> <p>10.2. Наукове керівництво здобувачів ОНП “Музичне мистецтво” здійснюється викладачами, науковий та професійний доробок яких є дотичним до тематики дисертаційних досліджень аспірантів у межах відповідних галузей знань та наукових напрямів. Підтвердженням ефективної наукової взаємодії є наявність спільних наукових публікацій наукових керівників зі здобувачами. Наприклад:</p> <p>1) Юхименко Т. О., Опанасюк О. П. Принципи дослідження культурно-художніх явищ у сучасній музичній науці. Future of Science: Innovations and Perspectives: Proceedings of the 5th International Scientific and Practical</p>

4. незважаючи на функціонування в ЗВО фахового журналу «Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі», його профіль більшою мірою зорієнтований на міждисциплінарні та педагогічні аспекти. Наразі відсутність у КСУБГ фахового видання категорії «Б», яке б безпосередньо охоплювало суто мистецтвознавчу тематику (за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво»), дещо звужує інституційну базу для обов'язкової апробації результатів дисертаційних досліджень здобувачів ОНП саме за їхнім фахом.

Рекомендації 1. до 01.09. 2026 НПП, які викладають ОК «Педагогіка і психологія вищої школи» доповнити зміст РП тематикою, яка відповідатиме підготовці аспірантів до викладання музичних дисциплін, розширити зміст модуля «Технології викладання у вищій школі» методичними підходами та технологіями викладання музичних дисциплін, що сприятиме формуванню розуміння музичних концепцій, здатностей до використання музично-освітніх технологій, та досягненню ПРН8,14;

2. посилити інтеграцію наукових пошуків аспірантів та їх наукових керівників, у процесі призначення наукового керівника враховувати відповідність публікацій результатів власної наукової роботи наукових керівників та теми дисертаційного дослідження здобувачів;

3. міжнародному відділу, НПП, з метою інтенсифікації інтеграції здобувачів освіти в міжнародний науковий простір, активно залучати аспірантів до міжнародних науково-дослідних/мистецьких проєктів та програм академічної мобільності.

Conference (March 24–26, 2025). Stockholm, Sweden, 2025. С. 138–140.

2) Гасанов Р., Лігус О. Хоровий цикл «Псалми царя Давида» Олександра Яковчука: особливості втілення духовного змісту текстів псалтиря. Українська музика : науковий часопис. 2025. Вип. № 3 (54). С. 7–16. (фахове видання).

3) Григор'єва М.С., Лігус О.М. Вокальна музика давніх епох у репертуарі українських колективів кінця ХХ – першої чверті ХХІ століття: дискурс історично інформованого виконавства. Слобожанські мистецькі студії. 2025. № 3. С. 27–32. (фахове видання).

З огляду на міждисциплінарний характер окремих досліджень, дотичність наукових інтересів реалізується не лише через збіг тематик, а й через спільність мистецтвознавчих та фахових аспектів дослідження. Кафедра, яка реалізує підготовку аспірантів за ОНП “Музичне мистецтво” щорічно відстежує відповідність напрямів досліджень наукових керівників аспірантів темам їх дисертацій https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/temy/2024/025_MM.pdf

10.3. Рекомендації експертної групи прийнято до уваги.

10.4. Відповідно до [Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверджений Постановою КМУ від 12.01.2022 №44 \(зі змінами\)](#) наукові результати дисертації здобувача ступеня доктора філософії повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, до яких зараховуються до прикладу статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus тощо. Вимоги щодо створення закладом, який реалізує підготовку докторів філософії,

4. з метою розширення бази для обов'язкової апробації результатів дисертаційних досліджень здобувачів ОНП, керівництву факультету музичного мистецтва і хореографії протягом наступних двох років ініціювати процедуру заснування власного наукового фахового видання (категорія «Б») безпосередньо за спеціальністю В5 Музичне мистецтво або розширити профіль наявних видань КСУБГ спеціальністю В5 Музичне мистецтво

бази для обов'язкової апробації результатів дисертаційних досліджень здобувачів ОНП немає. Разом з тим, дана пропозиція може бути розглянута у подальшому.